

Universal Capital Bank

**PODACI I INFORMACIJE O FINANSIJSKOM STANJU I
POSLOVANJU UNIVERSAL CAPITAL BANK AD PODGORICA
– javno objelodanjivanje za 2021. godinu**

Sadržaj

I Uvodne napomene.....	3
II Predmet objelodanjivanja.....	3
1. Ciljevi i politike upravljanja rizicima.....	3
2. Podaci o regulatornom kapitalu.....	5
3. Podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti.....	7
4. Podaci o izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane.....	14
5. Podaci o kontracikličnom baferu kapitala.....	14
6. Podaci o izloženosti kreditnom riziku i riziku razvodnjavanja.....	14
7. Podaci o opterećenju i neopterećenju imovini.....	21
8. Podaci o primjeni standardizovanog pristupa.....	21
9. Podaci o izloženosti tržišnom riziku.....	21
10. Podaci o upravljanju operativnim rizikom.....	21
11. Podaci o ključnim indikatorima.....	21
12. Podaci o izloženosti riziku kamatne stope iz pozicija kojima se ne trguje.....	21
13. Podaci o izloženosti pozicijama sekjuritizacije.....	21
14. Podaci u vezi politike primanja.....	22
15. Podaci o koeficijentu finansijskog leveridža.....	22
16. Podaci u vezi zahtjeva za likvidnošću.....	22
17. Podaci o primjeni IRB pristupa na kreditni rizik.....	23
18. Podaci u vezi primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika.....	23
19. Podaci u vezi primjene naprednih pristupa za operativni rizik.....	25
20. Podaci u vezi primjene internih modela za tržišni rizik.....	25

I UVODNE NAPOMENE

Podaci i informacije o finansijskom stanju i poslovanju Universal Capital Bank AD Podgorica – javno objelodanjanje za 2021. godinu je dokument sačinjen u skladu sa Odlukom o javnom objelodanjanju podataka o kreditnoj instituciji ("Službeni list" RCG, br. 128/20), u daljem tekstu Odluka.

Universal Capital Bank AD Podgorica (u daljem tekstu Banka) u ovom dokumentu, u skladu sa članom 2 i članom 3 Odluke objavljuje materijalno značajne informacije o svom finansijskom stanju i poslovanju. Materijalno značajna je informacija čije bi neobjelodanjanje ili pogrešno javno objelodanjanje moglo promijeniti procjenu ili poslovnu odluku lica koje se koristi tim informacijama za uspostavljanje ili nastavljanje poslovnog odnosa sa Bankom.

U ovom dokumentu nijesu objelodanjene zaštićene i povjerljive informacije, odnosno informacije čije bi javno objelodanjanje ugrozilo konkurentsku poziciju banke i informacije koje se odnose na lica koja stupaju u ugovorne odnose sa bankom, a čija povjerljivost je obavezujuća za Banku.

Finansijski iskazi Banke za 2021. godinu sa mišljenjem Društva za reviziju BDO doo Podgorica, su u integralnom obliku zvanično objavljeni na internet stranici Banke: www.ucbank.me

II PREDMET OBJELODANJIVANJA

Predmet javnog objelodanjanja za 2021. godinu (utvrđen Odlukom, član 4 do član 24) su podaci i informacije koji za osnov imaju podatke i informacije i/ili su u vezi sa:

- Ciljevima i politikama upravljanja rizicima
- Podaci o regulatornom kapitalu
- Podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti
- Podaci o izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane
- Podaci o kontracikličnom baferu kapitala
- Podaci o izloženosti kreditnom riziku i riziku razvodnjavanja
- Podaci o opterećenju i neopterećenju imovini
- Podaci o primjeni standardizovanog pristupa
- Podaci o izloženosti tržišnom riziku
- Podaci o upravljanju operativnim rizikom
- Podaci o ključnim indikatorima
- Podaci o izloženosti riziku kamatne stope iz pozicija kojima se ne trguje
- Podaci o izloženosti pozicijama sekjuritizacije
- Podaci u vezi politike primanja
- Podaci o koeficijentu finansijskog leveridža
- Podaci u vezi zahtjeva za likvidnošću
- Podaci o primjeni IRB pristupa na kreditni rizik
- Podaci u vezi primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika
- Podaci u vezi primjene naprednih pristupa za operativni rizik
- Podaci u vezi primjene internih modela za tržišni rizik

1. Ciljevi i politike upravljanja rizicima

Kreditna institucija je dužna da javno objavi podatke o ciljevima i politikama upravljanja rizikom za svaku pojedinu kategoriju rizika.

Jedan od glavnih strateških ciljeva Banke je razvoj sistema upravljanja rizicima u Banci. Banka je uvidjela značaj, i mišljenja je da je razvoj takvog sistema od izuzetne važnosti naročito imajući u vidu ukupne ekonomske prilike u Crnoj Gori, te normalno i efikasno poslovanje Banke. Imajući to u

vidu, Banka je kreirala i usvojila Strategiju upravljanja rizicima za period 2022.-2024. godine, Strategiju upravljanja likvidnošću banke, kao i Strategiju upravljanja kreditnim rizikom Universal Capital banke.

Osnovni cilj koji Banka želi da ostvari implementacijom pomenute strategije jeste kreiranje sistema upravljanja rizicima koji omogućava:

- Identifikaciju,
- Mjerenje,
- Monitoring i analizu,
- Kontrolu i minimiziranje svih rizika kojima je Banka izložena.

Pomenuti sistem pored Strategije za upravljanje rizicima u Banci, kao osnovnog elementa sistema na kome se zasnivaju i ostali, čine i politike i procedure za upravljanje pojedinim vrstama rizika, te precizno razgraničene odgovornosti za identifikaciju, mjerenje i analizu rizika u skladu sa pomenutim politikama i procedurama.

Potrebno je istaći da Banka, jednom godišnje, preispituje i adekvatnost sopstvenih Strategija upravljanja rizicima.

Banka je u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima usvojila više internih akata (politike, procedure, metodologije i sl.):

- Risk appetite Statement (RAS)
- Risk appetite Framework (RAF)
- Strategija upravljanja rizicima
- ICAAP politika
- ILAAP politka
- Popis rizika i utvrđivanje značajnih rizika
- Politika upravljanja kreditnim rizikom
- Metodologija za procjenu obezvređenja i očekivanog gubitka po međunarodnom standardu finansijskog izvještavanja 9.
- Metodologija bonitetne klasifikacije u Universal Capital Banci ad Podgorica
- Politika upravljanja rizikom koncentracije
- Politika upravljanja rizikom zemlje
- Politika upravljanja rizikom druge ugovorne strane
- Politika upravljanja rezidualnim rizikom
- Politika upravljanja valutno indukovanim i kamatno indukovanim kreditnim rizikom
- Politika za upravljanje rizikom likvidnosti
- Politika upravljanja operativnim rizikom
- Procedura za upravljanje operativnim rizikom
- Politika upravljanja tržišnim rizikom
- Politika za upravljanje rizikom eksternalizacije
- Procedura za upravljanje rizikom eksternalizacije
- IRRBB politika
- Godišnji plan rada funkcije kontrole rizika

2. Podaci o regulatornom kapitalu

Podaci o regulatornom kapitalu nisu dostupni na dan 31.12.2021. godine i biće objelodanjeni u 2022. godini.

U ovom poglavlju Banka će objelodaniti podatke o regulatornom kapitalu u skladu sa regulativom koja je važila na 31.12.2021. godine.

Sopstvena sredstva Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine iznose EUR 16,785 hiljada (31. decembra 2020. godine iznosila EUR 16,076 hiljada).

I/A	Osnovni elementi sopstvenih sredstava	Pozicija	Iznos
1.	Uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije	1	12,122
2.	Naplaćene emisione premije, isključujući emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	2	
3.	Rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve)	3	
3.a	Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu izdvojene u skladu sa odlukom kojom se propisuju minimalni standardi za upravljanjem kreditnim rizikom u bankama	3a	
4.	Neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odlukuda bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove	4	6,947
5.	Dobit u tekućoj godini (ukoliko su ispunjeni uslovi iz čl 4 Odluke o adekvatnosti kapitala)	5	
6.	Iznos kojim se ublažavaju negativni efekti na sopstvena sredstva banke zbog prelaska na vrednovanje stavki aktive primjenom MSFI 9, utvrđen u skladu sa stavovima 5 i 6 člana 4 Odluke o adekvatnosti kapitala banaka	6	318
7.	Ukupno (pozicije 1+2+3+3a+4+5+6)	7	19,387
I/B	Odbitne stavke pri izračunu osnovnog kapitala		
1.	Gubitak iz prethodnih godina	8	
2.	Gubitak iz tekuće godine	9	
3	Nematerijalna imovina (goodwill, licence, patenti, zaštitni znakovi, koncesije)	10	275
4	Nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući povlašćene kumulativne akcije	11	
5.	Nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog uskladjivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti	12	753
6.	Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke	13	2,574
7	Iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke	14	
8	Ukupno (pozicije 8+9+10+11+12+13+14)	15	3,602
I/C	Osnovni kapital (osnovni elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 7-15)	16	15,785
II/A	Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital		
1.	Nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija	17	
2	Naplaćene emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	18	
3.	Iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive	19	
4	Subordinisani dug (za koji su ispunjeni uslovi iz člana 6 Odluke)	20	1,000
5	Hibridni instrumenti (za koje su ispunjeni uslovi iz člana 7 Odluke)	21	
6	Revalorizacione rezerve	22	
7.	Ukupno (pozicije 17+18+19+20+21+22)	23	1,000
II/B	Odbitne stavke pri izračunu dopuskog kapitala		
1.	Stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije	24	
2.	Potraživanja i potencijalne obaveze obezbijedeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital	25	
3.	Ukupno (pozicije 24+25)	26	0
II/C	Dopunski kapital (dopunski elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 23-26)	27	1,000

II/D	Dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva član 8 Odluke	28	1,000
IIIA	Sopstvena sredstva (osnovni kapital+dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva)prije odbitnih stavki	29	16,785
III/B	Odbitne stavke od sopstvenih sredstava		
1.	Direktna ili indirektna ulaganja u drugu banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10% kapitala tih institucija	30	
2.	Ulaganje banke u subordinisani dug i hibridne instrumente druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u kojoj banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala te institucije	31	
3.	Direktna ili indirektna ulaganja u druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u iznosu do 10% njihovog kapitala i ulaganja u subordinisani dug i hibridne instrumente koja nijesu obuhvaćena tačkom 2 ovog stava ukoliko prelazi 10% iznosa sop	32	
4	Direktna ili indirektna ulaganja u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranje ili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% kapitala tog društva, odnosno kompanije	33	
5	Iznos direktnog ili indirektnog ulaganja u pravno lice koje se bavi nefinansijskom poslovnom aktivnošću koji prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	34	
6	Iznos ukupnih direktnih i indirektnih ulaganja u pravna lica koja se bave nefinansijskom poslovnom aktivnošću, koji prelazi 30% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	35	
7	Potraživanja od pravnih lica i potencijalne obaveze prema pravnim licima povezanim sa bankom, ako su ta potraživanja ili te potencijalne obaveze uspostavljene pod uslovima koji su povoljniji u odnosu na uslove koji se primjenjuju prema drugim licima koja	36	
8	Potraživanja i potencijalne obaveze obezbijedene akcijama drugih banaka ili drugih kreditnih ili finansijskih institucija koje se ne kotiraju na priznatim berzama iz Priloga 1 Odluke	37	
9	Iznos izloženosti po osnovu sekjuritizacijskih pozicija, koji je u skladu sa dijelom ove Odluke kojim se uređuje sekjuritizacija, utvrđen kao odbitna stavka od sopstvenih sredstava.	38	
III/C	Ukupno odbitne stavke od sopstvenih sredstava (pozicije 30+31+32+33+34+35+36+37+38)	39	0
IV	Osnovni kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 39)	40	15,785
V	Dopunski kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 39)	41	1,000
VI	Osnovni kapital po potrebi umanjen stav 3 člana 9 Odluke	42	15,785
VII	SOPSTVENA SREDSTVA (Osnovni kapital +Dopunski kapital) (V+VI)	43	16,785

Koeficijent solventnosti Banke na dan 31. decembra 2021. godine iznosi 19,58%. (31. decembra 2020. godine – 21,57%) i veći je od propisanog minimuma (10%).

	31.dec.20	31.dec.21
Ostvareni pokazatelji poslovanja		
Osnovni kapital	15,076	15,785
Dopunski kapital	1,000	1,000
Sopstvena sredstva	16,076	16,785
Ponderisana bilansna aktiva	52,958	62,402
Ponderisane vanbilansne stavke	4,260	4,236
Iznos kojim se ublažavaju negativni efekti na sopstvena sredstva banke po MSFI 9	445	318
Ukupno ponderisana bilansna aktiva	57,663	66,956
Potrebni kapital za tržišne rizike	0	0
Potrebni kapital za operativne rizike	1,152	1,442
Potrebni kapital za rizik zemlje	2,766	3,231
Potrebni kapital za druge rizike	2,596	1,137
Koeficijent solventnosti Banke	21,57 %	19,58 %

3. Podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala izračunava potrebni kapital za kreditni rizik primjenom standardizovanog metoda.

Prema Odluci o izvještajima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore u skladu sa Zakonom o bankama i članom 5. istoimene Odluke, Banka priprema i dostavlja izvještaje o potrebnom kapitalu za kreditni rizik (obraci: PBA i PVB).

Ovi izvještaji su u funkciji izračuna potrebnog kapitala za kreditni rizik. U nastavku slijede pomenuti izvještaji u njihovoj izvornoj formi.

Obrazac PBA- Izvještaj o ponderisanoj bilansnoj aktivi

Naziv potraživanja		Bruto izloženosti	Rezervacije (veći iznos ili obračunate rezervacije ili ispravke vrij.)	Iznos izloženosti	Rizikom ponderisani iznos izlož.	Pozicija
		1	2	3=1-2	4	5
	Ponder 0%					
1	Izloženost prema Evropskoj centralnoj banci			0	0	1
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 1			0	0	2
3	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 0 i 1			0	0	3
4	Izloženost prema centralnoj vladi u Crnoj Gori i CBCG	103.934	892	103.042	0	4
5	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama (član 25 Odluke o adekvatnosti kapitala) - u daljem tekstu: Odluka			0	0	5
6	Izloženost prema međunarodnim organizacijama (član 26 Odluke)			0	0	6
7	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	157.538		157.538	0	7
8	Zlatne poluge koje se nalaze u trezoru banke ili su deponovane na drugom mjestu kao obezbjeđenje za obaveze banke			0	0	8
9	Izloženosti koje su predmet kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% (član 102 stav 1, član 103 tačka 1, član 104 Odluke)	116.392	659	115.733	0	9
10	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% u skladu sa članom 119 Odluke			0	0	10

	Ponder 10%					
1	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 1			0	0	11
2	Izloženosti koje su predmet kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 10% (član 102 stav 2, član 103 tačka 2 Odluke)			0	0	12
	Ponder 20%					
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	13
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	14
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeca dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1			0	0	15
4	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeca do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1,2 ili 3	12.102	61	12.041	2.408	16
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeca do tri mjeseca (ukoliko ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije nije veći)	7.651	48	7.603	1.521	17
6	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 2	0	0	0	0	18
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 1			0	0	19
8	Kratkoročne izloženosti prema institucijama i privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1(član 52 Odluke)			0	0	20
9	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1(član 52 Odluke)			0	0	21
10	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 1(član 154 Odluke)			0	0	22
11	Gotovina na putu			0	0	23
12	Dio izloženosti koji je obezbijeđen do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 20%			0	0	24
13	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 20% u skladu sa članom 119 Odluke			0	0	25
	Ponder 35%					

1	Izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima za koje su ispunjeni uslovi iz člana 37 Odluke	2.711	222	2.489	871	26
2	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet stambena nepokretnost ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 37 stav 2 Odluke			0	0	27
	Ponder 50%					
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3			0	0	28
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3			0	0	29
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka <u>koristi rejting</u> utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeaća <u>dužim od tri mjeseca</u> , sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 ili 3			0	0	30
4	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka <u>koristi rejting</u> utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeaća <u>do tri mjeseca</u> , sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 ili 5	11.601	225	11.376	5.688	31
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka <u>ne koristi rejting</u> utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeaća <u>dužim od tri mjeseca</u> (ukoliko ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije nije veći)			0	0	32
6	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave (član 22 Odluke), administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka <u>ne koristi rejting</u> utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeaća <u>do tri mjeseca</u> , na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 3	2.165	11	2.154	1.077	33
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2	524	3	521	261	34
8	Izloženosti obezbijeđene hipotekom ili fiducijom na <u>poslovnoj nepokretnosti</u> u Crnoj Gori do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 1 Odluke)	2.425	419	2.006	1.003	35
9	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet poslovna nepokretnost do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 3 Odluke			0	0	36
10	Izloženosti ili djelovi <u>dospjele a nenaplaćene izloženosti</u> (duže od 90 dana) koji su obezbijeđeni nepokretnostima iz člana 35 stav1 tačka 1i 2 Odluke, za koje su ispunjeni uslovi iz člana 42 stav 4	210	85	125	63	37
11	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 3			0	0	38
12	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2(član 51 Odluke)			0	0	39
13	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitenta) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2(član 51 Odluke)			0	0	40

14	Izloženosti koje su u potpunosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom nad poslovnim nepokretnostima na teritoriji zemalja članica EU (dijelu izloženosti utvrđenom u skladu sa članom 39 Odluke)			0	0	41
15	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 52 Odluke)			0	0	42
16	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 154 Odluke)			0	0	43
17	Dio izloženosti koji je obezbijeđen do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 50%			0	0	44
18	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 50% u skladu sa članom 119 Odluke			0	0	45
	Ponder 75%					
1	Izloženost prema fizičkim licima, malim i srednjim preduzećima (ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 34 Odluke)	2.291	173	2.118	1.589	46
	Ponder 100%					
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 i 5	6.195	195	6.000	6.000	47
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5 i 6			0	0	48
3	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, za koje banka <u>ne koristi kreditni rejting</u> utvrđen od strane priznate eksterne institucije ili izvozne kreditne agencije			0	0	49
4	Izloženost prema javnim državnim tijelima iz člana 24 stav 2 Odluke			0	0	50
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka <u>koristi rejting</u> utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeaća <u>dužim od tri mjeseca</u> , sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 ili 5	4.000	80	3.920	3.920	51
6	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave (član 22 Odluke), administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka <u>ne koristi rejting</u> utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeaća <u>do tri mjeseca</u> , na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 i 5	1.839	37	1.802	1.802	52
7	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka <u>ne koristi rejting</u> utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeaća <u>dužim od tri mjeseca</u> , na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 i 5			0	0	53
8	Učešće banke u kapitalu ili ulaganje u druge elemente sopstvenih sredstava druge kreditne institucije ukoliko ne predstavlja odbitnu stavku sopstvenih sredstava (član 31 Odluke)			0	0	54
9	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 ili 4	1.020	37	983	983	55

10	Izloženost prema privrednim društvima za koje ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije pod uslovima iz člana 32 stav 2 Odluke	265	1	264	264	56
11	Izloženosti obezbijedene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 2 Odluke)	1.497	357	1.140	1.140	57
12	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet poslovna nepokretnost koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 3 Odluke			0	0	58
13	Ostale izloženosti obezbijedene nepokretnostima (koje ne ispunjavaju uslove za razvrstavanje u neku od kategorija iz člana 35, stava 1, tačka 1 i 2)	10.907	1.746	9.161	9.161	59
14	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijedeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezerve za potencijalne kreditne gubitke prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti	1.974	1.671	303	303	60
15	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji su obezbijedeni nepokretnostima iz člana 35 stav1 tačka 1i 2Odluke umanjanim za rezervacije za potencijalne gubitke(član 42 stav 3 Odluke)			0	0	61
16	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 4			0	0	62
17	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 51 Odluke)			0	0	63
18	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 51 Odluke)			0	0	64
19	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 ili 4 (član 52 Odluke)			0	0	65
20	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije (član 52 stav1 tačka 2 Odluke)			0	0	66
21	Učešće u kapitalu drugih pravnih lica i ostalim kapitalnim ulaganjima, isključujući ulaganja koja predstavljaju odbitnu stavku pri izračunavanju sopstvenih sredstava banke(član 58 Odluke)	195	1	194	194	67
22	Materijalna imovina (zemljište, zgrade, oprema, avansi za materijalnu imovinu i materijalnu imovinu u pripremi (Član 62 Odluke)	5.422		5.422	5.422	68
23	Izloženosti za koje drugim odredbama ove odluke nije propisan način primjene pondera rizika član 63 Odluke)	23.474	4.757	18.717	18.717	69
24	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 3(član 154 Odluke)			0	0	70
25	Dio izloženosti koji je obezbijeđen do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 100%			0	0	71
26	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 100% u skladu sa članom 119 Odluke			0	0	72
	Ponder 150%					
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	73

2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 7			0	0	74
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeca dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	75
4	Izloženost prema administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeca dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6	0	0	0	0	76
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeca do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6	11	0	11	16	77
6	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave (član 22 Odluke), administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeca do tri mjeseca, na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	78
7	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeca dužim od tri mjeseca, na koje se primjenjuje ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, koja ima rejting sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	79
8	Izloženost prema administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospijeca do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	80
9	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 5 ili 6			0	0	81
10	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijeđeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezervacije za potencijalne kreditne gubitke ne prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti			0	0	82
11	Visokorizične izloženosti u skladu sa članom 43 i 44 Odluke			0	0	83
12	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5, ili 6 (član 51 Odluke)			0	0	84
13	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5, ili 6 (član 51 Odluke)			0	0	85
14	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 5 ili 6 (član 52 Odluke)			0	0	86
15	Izloženosti po osnovu ulaganaja u otvorene investicione fondove povezanih sa visokim rizikom (član 52, stav 2 Odluke)			0	0	87
	Ponder 350%					
1	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 (član 154 Odluke)			0	0	88
	UKUPNO PONDERISANA BILANSNA AKTIVA	476.343	11.680	464.663	62.402	89

Obrazac PVB- Izvještaj o ponderisanim vanbilansnim stavkama

R. br.	Vrsta vanbilansnih stavki	Bruto izloženost						Rezervacije za vanbilans						Iznos izloženosti						Faktor konverzije	Iznos izloženosti nakon primjene faktora konverzije						Iznos nakon primjene odgovarajućih pondera rizika						UKUPNO	Pozicija						
		0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	UKUPNO	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	0%	20%	35%		50%	75%	100%	150%	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%									
Nizak rizik		1						2						3=1-2							5=3*4						6= 5*pojedinačni ponderi						7=ukupno							
1.	Neiskorišteni kreditni aranžmani (ugovori o kreditu, kupovini hartija od vrijednosti, izdavanju garancija ili akcepti) koji se mogu bezuslovno opozvati u svakom trenutku bez prethodnog obavješćavanja, ili daju mogućnost automatskog opoziva																																			0				
2.	Besuslovno opozive kreditne linije odobrene stanovništvu (kreditne kartice, prekoračenja na računu) za koje su ugovoreni uslovi dozvoljavaju banci da ih u potpunosti opozove (bezuslovno opozive kreditne linije)																																			0				
3.	Izloženosti koje su predmet materijalne i nematerijalne kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0%	288,281														288,281																				0				
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 0%		288,281	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4					
Srednje nizak rizik																																								
1.	Dokumentarni akreditivi kod kojih isporuka ima ulogu kolaterala i drugi instrumenti za koje postoji mogućnost potpunog namirenja iz kolaterala																																		0					
2.	Neiskorišteni kreditni aranžmani s originalnim rokom dospijeća do jedne godine, koji ne mogu biti bezuslovno opozvani u bilo koje vrijeme bez prethodnog obavješćavanja kao i neiskorišteni kreditni aranžmani koji ne prulaju				60	927					2	101							58	826															0	174				
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 20%		0	0	0	60	927	0	0	0	0	2	101	0	0	0	0	0	0	58	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	174					
Srednji rizik																																								
1.	Izdati i potvrđeni dokumentarni akreditivi (koji ne predstavljaju stavku srednje niskog rizika)																																		0					
2.	Jemstva i garancije (uključujući i zidbene garancije, garancije za dobro izvršenje posla, carinske garancije i garancije za izmirenje potraživanja) i garancije koje nemaju svojstvo kreditnih supstituta	317			150	153	1,251				0	6	105		315			150	147	1,146								158			75	74	573	38	55	573	666			
3.	Neopozivi stand-by akreditivi koji nemaju svojstvo kreditnih supstituta																																		0					
4.	Neiskorišteni kreditni aranžmani (kupovina HDV, izdavanje garancija ili akcepta) sa originalnim rokom dospijeća duljim od jedne godine	3,553		56	4	263	2,877				1	1	13	199	3,535		55	3	250	2,678								1,768		28	2	125	1,339	10	1	94	1,443			
5.	Aranžmani u vezi s izdavanjem kratkoročnih obveznica (NIFs) i obnovljivi aranžmani pokroviteljstva nad izdavanjem srednjoročnih obveznica (RUFs)																																		0					
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 50%		3,870	0	56	154	4,16	0	0	0	0	1	1	13	199	3,535	0	55	3	250	2,678	0	0	0	0	0	0	1,768	0	28	2	125	1,339	10	1	94	1,443				
Visoki rizik																																								
1.	Garancije koje imaju svojstvo kreditnih supstituta	5,710		46	429	54	1,862		28		3	40	6	154	5,682		43	389	48	1,708							5,682		43	389	48	1,708			15	195	36	1,708	1,954	
2.	Akcepti																																						0	
3.	Indosirane mjenice koje ne glase na drugu banku																																						0	
4.	Transakcije sa pravom na regres																																						0	
5.	Neopozivi stand-by akreditivi koji imaju svojstvo kreditnih supstituta																																						0	
6.	Imovina kupljena na osnovu ugovora o direktnoj terminskoj kupovini																																						0	
7.	Ugovori o terminskim depozitima																																						0	
8.	Neplaćeni dio djelimično uplaćenih akcija i hartija od vrijednosti																																						0	
9.	Ugovori o prodaji i reotkupu imovine																																						0	
10.	Ostale različite vanbilansne obaveze																																						0	
Ukupan iznos vanbilansnih stavki ponderisanih sa faktorom konverzije 100%		5,710	0	46	429	54	1,862	0	28	0	3	40	6	154	5,682	0	43	389	48	1,708	0	0	0	0	0	5,682	0	43	389	48	1,708	15	195	36	1,708	1,954				
UKUPAN IZNOS PONDERISANIH VANBILANSNIH STAVKI		297,861	0	102	583	530	6,917	0	305,993																														4,236	25

4. Podaci o izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane

Banka će podatke o izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane javno objelodaniti tokom 2022. godine.

5. Podaci o kontracikličnom baferu kapitala

Banka će podatke o kontracikličnom baferu kapitala javno objelodaniti tokom 2022. godine.

6. Podaci o izloženosti kreditnom riziku i riziku razvodnjavanja

Izloženost kreditnom riziku ispoljava se kao rizik finansijskog gubitka koji nastaje kao posljedica nemogućnosti dužnika da ispunji sve ugovorene obaveze prema banci. Banka upravlja preuzetim kreditnim rizikom tako što određuje limite u odnosu na velike kredite, pojedinačne korisnike kredita i povezana lica. Pomenuti rizici se kontinuirano prate i predmet su stalne kontrole.

Upravljanje izloženosti kreditnom riziku vrši se redovnom analizom sposobnosti korisnika kredita i potencijalnih korisnika kredita da otplaćuju obaveze po osnovu kamate i glavnice.

6.1 Definicija dospjelih nenaplaćenih potraživanja i nekvalitetne aktive (aktiva klasifikovana u kategoriju „C” ili niže)

Dospjelim nenaplaćenim potraživanjima se smatraju sva obračunata potraživanja po odobrenim plasmanima. Nekvalitetna aktiva predstavlja aktivu koja je u skladu sa odredbama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom klasifikovana u kategoriju “C” ili niže (“D” i “E”).

Rezervacije za potencijalne gubitke Banka utvrđuje u skladu sa odredbama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama (i njenim izmjenama i dopunama) i internom Kreditnom politikom, odnosno na osnovu urađene finansijske analize komitenta, kvaliteta založenog obezbjeđenja, odnosno dana kašnjenja i slično.

6.2 Opis metoda usvojenih za utvrđivanje rezervacija za potencijalne kreditne gubitke/ispravki vrijednosti

Upravljanje kreditnim rizikom predstavlja dio poslovne politike Banke i može se definisati kao funkcija Banke koja, u načelu, podrazumjeva skup sljedećih aktivnosti:

- identifikaciju izloženosti riziku za sve kategorije sredstava uz procjenu potencijalnih gubitaka,
- procjenu rizika koja obuhvata mjerenje i analizu gubitaka u prošlosti, kako bi se procjenile varijable koje će uticati na budućnost,
- kontrolu rizika u smislu smanjenja ili elimisanja rizika gubitka primjenom svih vrsta obezbjeđenja,
- finansiranje rizika obezbjeđenjem rezervi, uključujući i osiguranje,
- razvoj administrativnih tehnika i korištenje stručnih znanja (upravljanje rizikom).

Shodno naprijed navedenom upravljanje kreditnim rizikom za tržište ima pristup poslovima kreditiranja:

- selekcijom kreditnih zahtjeva,
- diversifikacijom plasmana,
- primjenom adekvatnih sredstava obezbjeđenja plasmana – kreditnom zaštitom.

Procjena rizika se vrši za svaki plasman i klijenta pojedinačno, s tim što je Banka dužna da najmanje jednom mjesečno vrši klasifikaciju stavki aktive i vanbilansa po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, u skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore i internim aktima Banke.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Sl. list Crne Gore", 22/2012, 55/2012, 57/2013, 44/2017, 82/2017, 86/2018), Banka je uspostavila i primjenila Metodologiju za procjenu obezvređenja i očekivanog gubitka po Međunarodnom standardu finansijskog izvještavanja 9.

Za stavke bilansne aktive i vanbilansa po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, Banka vrši procjenu obezvređenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke).

U nastavku je dat prikaz finansijske aktive i vanbilansnih izloženosti koje podliježu kreditnom riziku:

<i>u hiljadama EUR</i>		
	31. decembar 2021.	
<i>I Pregled aktive</i>	Bruto	Neto
Novčana sredstva i računi		
depozita kod centralnih banaka	181,041	181,041
Kredit i potraživanja od banaka	37,571	37,513
Kredit i potraživanja od klijenata	158,089	150,047
Hartije od vrijednosti	88,631	87,550
Ostala finansijska sredstva	118	89
Ostala sredstva	2,949	2,759
	468,399	458,999
<i>II Vanbilansne stavke</i>		
Preuzete neopozive obaveze	7,741	7,451
Plative garancije	8,515	8,482
Činidbene garancije	1,455	1,269
	17,711	17,202
Ukupno (I+II)	486,110	476,201

Prilikom procjene vrijednosti obezvređenja finansijskih sredstava, Banka polazi od zahtjeva standarda MSFI 9, i to:

- Procjena obezvređenja se bazira na očekivanim gubicima, umjesto na nastalim gubicima;
- Očekivani gubici se rade na dvanaestomjesečnom nivou i cjeloživotnom nivou finansijskih instrumenata i u sebi sadrže vjerovatnoćom ponderisane procjene;
- Obezvređenje se priznaje kako na pojedinačnoj tako i na grupnoj (portfolio) osnovi;
- Obračun obezvređenja za klijente u default-u se bazira na procjeni očekivanih budućih novčanih tokova finansijskog sredstva;
- Novčani tokovi finansijskog sredstva koje se vrednuje po amortizovanoj vrijednosti se diskontujuju korišćenjem ugovorene efektivne kamatne stope, osim za POCI aktivu;
- Vjerovatnoćom ponderisani scenariji obračuna očekivanog gubitka – znači da se u svim fazama obračuna očekivanih gubitaka mora ugraditi i vjerovatnoćom ponderirani scenariji obračuna u minimalno dva tj. tri različita scenarija. Samim tim, za svaku izloženost postoji neka (pa čak i marginalno mala) vjerovatnoća nastanka gubitka;
- Neophodno adekvatno modeliranje risk parametara (EAD – izloženosti, PD – vjerovatnoća defaulta, LGD - gubitak po defaultu, CCF – faktor kreditne konverzije) – MSFI 9 pored toga što zahtjeva preciznije parametre za izračun očekivanih gubitaka koje u obzir uzimaju PIT (point-in-time) parametre, nasuprot trenutno definiranih TTC – through the cycle;
- Neophodno modeliranje očekivanja budućih kretanja (forward-looking) – prilikom određivanja risk parametara neophodno je uzeti u obzir i kako buduće kretanje makroekonomskih varijabli utiče na kretanje risk parametara Banke;
- Kriterijumi za prelazak u faze – MSFI 9 obzirom na određenje da u dijelu prihodujućeg portfolija postoji i faza 2 tj. faza u koju se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja, neophodno je da Banka definiše

kriterijume na osnovu kojih će prepoznavati izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom u svim segmentima umanjnja vrijednosti finansijskih instrumenata;

- j. Obračun kamatonosnog prihoda na nekvalitetnu aktivu definiše se da se radi na principu amortizovanog troška.

Rezervisanje za kreditne gubitke, kako je opisano u ovom dokumentu pokriva finansijsku imovinu klasifikovanu kao krediti i potraživanja koja se vode na amortizovanom trošku i srodnih bilansnih i vanbilansnih izloženosti.

Banka je dužna da, zavisno od vjerovatnoće ostvarivanja gubitka, stavku aktive klasifikuje u jednu od slijedećih klasifikacionih grupa:

Klasifikaciona grupa A (Dobra aktiva) - klasifikuje se kredit i druga potraživanja kod kojih postoje čvrsto dokumentovani dokazi da će biti naplaćeni u skladu sa ugovorenim uslovima u punom iznosu (0%, do 30 dana);

Klasifikaciona grupa B (Aktiva sa posebnom napomenom), sa podgrupama B1 i B2 - klasifikuje se kredit za koji postoji mala vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali taj kredit mora biti predmet posebne pažnje banke, jer bi potencijalni rizik, ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu njegove naplate (B1-2%, od 31 do 60 dana, B2-7% od 61 do 90 dana).

Klasifikaciona grupa C (Substandardna aktiva), sa podgrupama C1 i C2 - klasifikuje se kredit za koji postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju njegovu otplatu (C1 - 20%, 91 do 150 dana, C2 - 40%, 151 do 270 dana).

Klasifikaciona grupa D (Sumnjiva aktiva) klasifikuje se kredit za koji je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost dužnika, vrijednost i mogućnost realizacije kolaterala, malo vjerovatna (70%, 271 do 365 dana).

Klasifikaciona grupa E (Gubitak) klasifikuje se kredit koje će biti u potpunosti nenaplativ, ili će biti naplaćen u neznatnom iznosu.

Na stavke bilansne aktive i vanbilansne stavke Banka obračunava rezervacije za potencijalne gubitke, primjenom slijedećih procenata, i to: A-0%, B1-2%, B2-7%, C1-20%, C2-40%, D-70% i E-100% (100%, preko 365 dana).

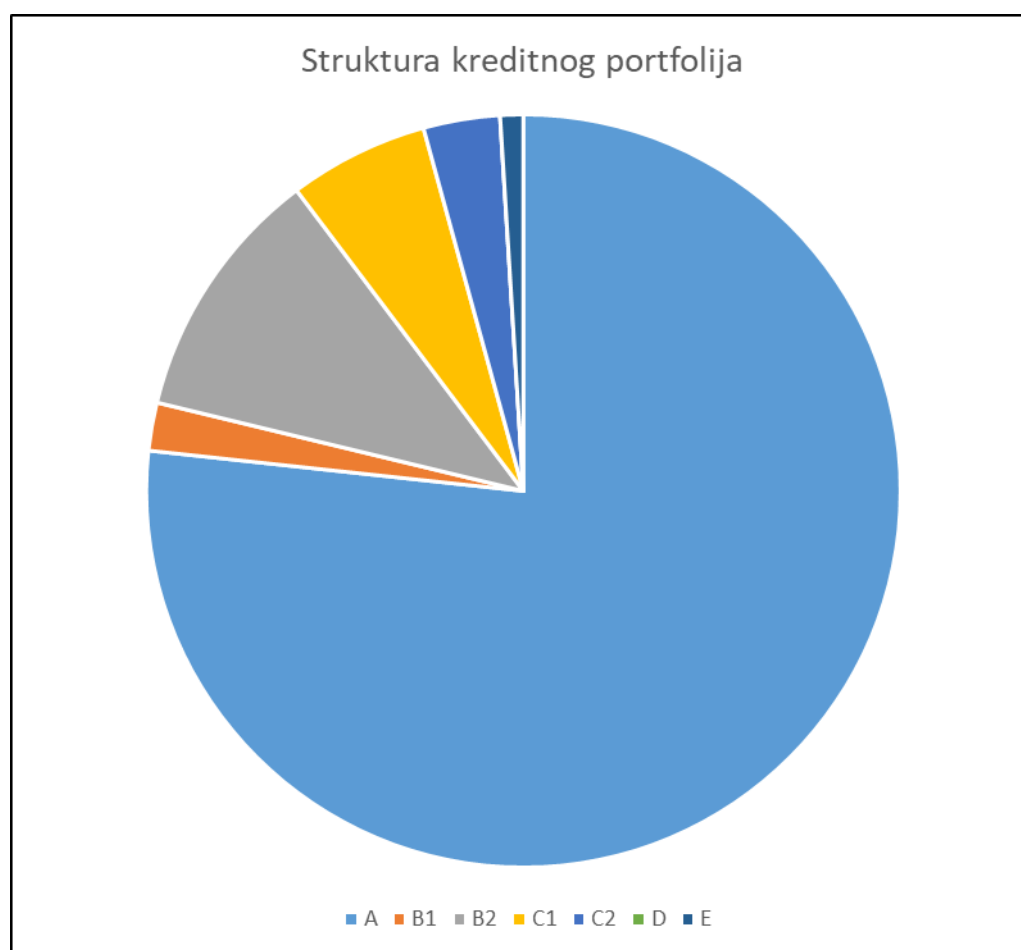
Obračun rezervacija vrši se na mjesečnoj osnovi.

Banka je dužna da utvrđuje razliku između iznosa rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, izračunatog primjenom sopstvene metodologije. Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke predstavlja odbačenu stavu od sopstvenih sredstava banke.

Banka je razvila sveobuhvatnu strategiju postupanja sa nekvalitetnim kreditima za period od tri godine i utvrdila godišnje ciljeve vezane za smanjenje nivoa nekvalitetnih kredita (operativni ciljevi). Nekvalitetnim kreditima smatraju se krediti koje je Banka primjenom propisanih kriterijuma iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom klasifikovala u klasifikacionu grupu „C“, „D“ ili „E“. Ova Strategija ima za cilj da kroz adekvatno praćenje strukture i kvaliteta kreditnog portfolija i kreditnog rizika koji proizilazi iz kreditnog portfolija, obezbijedi adekvatno upravljanje nekvalitetnim kreditima. Pozitivni efekti koje Banka ostvaruje odnose se na povećanje stabilnosti putem smanjenja nivoa rezervacija, povećanja razumne vjerovatnoće otplate kredita, a u krajnjem uspostavljanje djelotvornijeg sistema upravljanja rizicima što doprinosi očuvanju kapitala i ublažavanje gubitaka - posredstvom djelotvornog restrukturiranja (održivi zajmoprimci) i brzine oporavka.

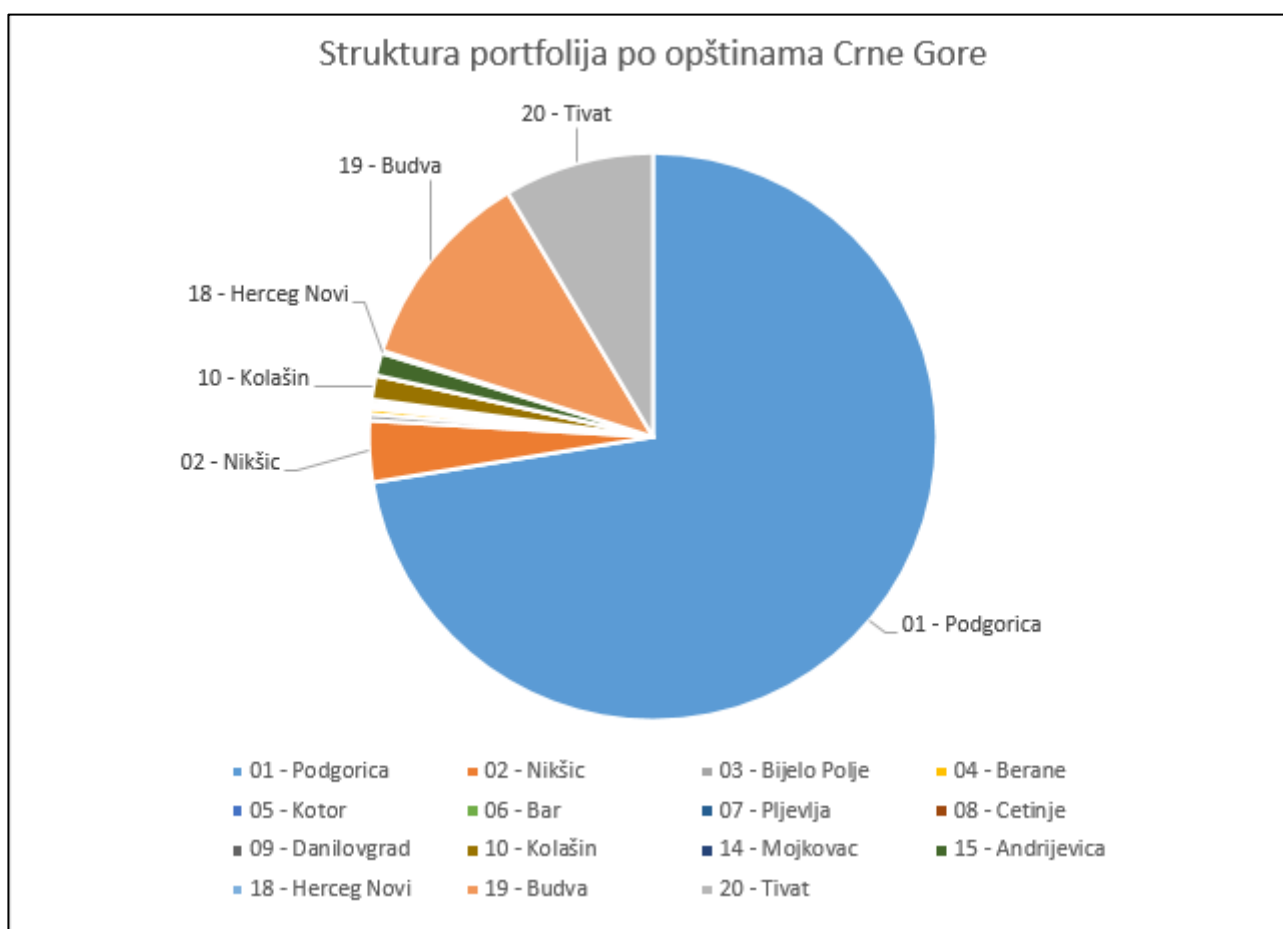
Struktura kreditnog portfolija na dan 31.12.2021. godine:

Ukupno kategorija	Ukupno	% portfolija	Rezervacije za potencijalne kred.gubitke	Ispravke Glavni Dug
A	115,907	76.71%	611	471
B1	3,116	2.06%	65	166
B2	16,542	10.95%	1,194	1,344
C1	9,070	6.00%	1,802	1,478
C2	4,949	3.28%	1,959	2,436
D	19	0.01%	14	19
E	1,486	0.98%	2,094	1,432
Ukupno	151,090	100.00%	7,740	7,345

6.3 Podjela izloženosti po geografskim područjima razvrstanim na bazi značajnih kategorija izloženosti banke (opštine)

Struktura portfolija po opštinama Crne Gore na dan 31.12.2021. godine:

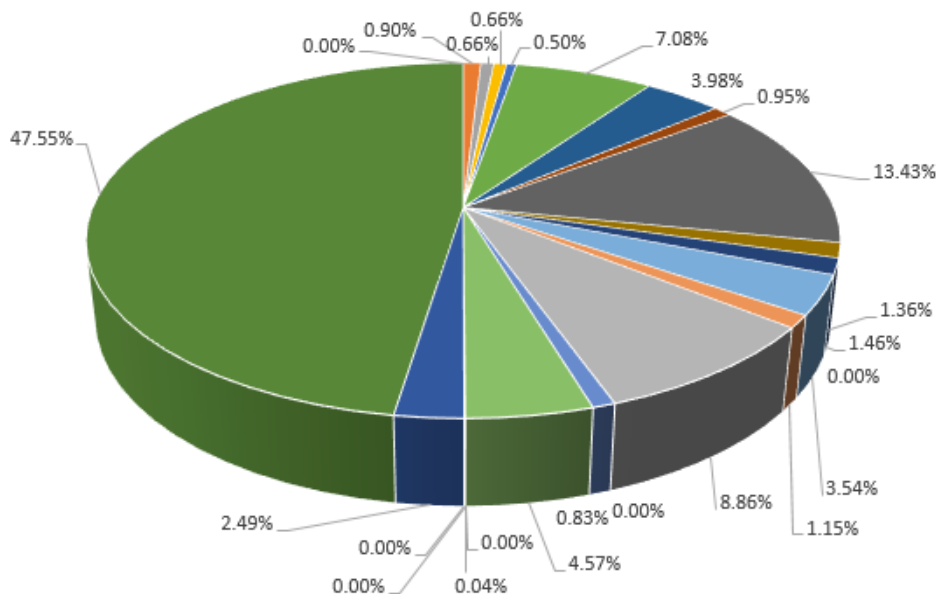
6.4 Podjela izloženosti prema vrsti djelatnosti ili tipovima drugih ugovornih strana, razvrstana na kategorije izloženosti

Banka nastoji diverzifikovati izloženost po djelatnostima, i zavisna je od privredne aktivnosti koja se odvija na teritoriji Crne Gore.

Struktura kredita po djelatnostima na dan 31.12.2021. godine:

R.br.	Djelatnost	iznos kredita u (000) eur	Učešće(%)
1	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0	0.00%
2	Vađenje rude i kamena	1,359	0.90%
3	Prerađivačka industrija	1,003	0.66%
4	Snabdijevanje električnom energijom	1,000	0.66%
5	Snabdijevanje vodom	750	0.50%
6	Građevinarstvo	10,693	7.08%
7	Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	6,017	3.98%
8	Saobraćaj i skladištenje	1,429	0.95%
9	Usluge pružanja smještaja i ishrane	20,285	13.43%
10	Informisanje i komunikacije	2,056	1.36%
11	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2,202	1.46%
12	Poslovanje nekretninama	0	0.00%
13	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	5,352	3.54%
14	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1,735	1.15%
15	Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	13,388	8.86%
16	Obrazovanje	0	0.00%
17	Zdravstvo i socijalna zaštita	1,257	0.83%
18	Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	6,907	4.57%
19	Ostale uslužne djelatnosti	63	0.04%
20	Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca	0	0.00%
21	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i tijela	0	0.00%
22	Ostalo	0	0.00%
23	Sektor stanovništva - rezidenti	3,755	2.49%
24	Nerezidenti	71,839	47.55%
	Ukupno	151,090	100.00%

Izloženost po djelatnostima

- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
- Vađenje rude i kamena
- Prerađivačka industrija
- Snabdijevanje električnom energijom
- Snabdijevanje vodom
- Građevinarstvo
- Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla
- Saobraćaj i skladištenje
- Usluge pružanja smještaja i ishrane
- Informisanje i komunikacije
- Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
- Poslovanje nekretninama
- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
- Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje
- Obrazovanje
- Zdravstvo i socijalna zaštita
- Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti
- Ostale uslužne djelatnosti
- Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca
- Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i tijela
- Ostalo
- Sektor stanovništva - rezidenti
- Nerezidenti

7. Podaci o opterećenoj i neopterećenoj imovini

Ukupna imovina Banke na dan 31.12.2021. godine iznosi EUR 467,701 hiljada. Banka nema opterećene imovine.

8. Podaci o primjeni standardizovanog pristupa

Ovo poglavlje se u cjelosti odnosi na implementaciju novog regulatornog okvira, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine.

9. Podaci o izloženosti tržišnom riziku

Banka nema knjigu trgovanja, pa je u tom smislu i upravljanje tržišnim rizicima pojednostavljeno i svedeno na upravljanje deviznim riziku, a u skladu sa potrebama za obračun potrebnog kapitala za rizike iz stuba I.

10. Podaci o upravljanju operativnim rizikom

Operativni rizik je vjerovatnoća ostvarivanja gubitaka u poslovanju banke, usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, uključujući i neadekvatnu informacionu tehnologiju, zbog angažovanja lica izvan banke za obavljanje određenih poslova za banku, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu izložiti banku gubitku, uključujući i pravni rizik. Identifikacija, mjerenje i kontrola operativnog rizika bliže su definisani internim aktima, Politikom i Procedurom upravljanja operativnim rizikom. Za utvrđivanje potrebnog kapitala za operativni rizik Banka koristi jednostavan metod.

11. Podaci o ključnim indikatorima

Banka će podatke o ključnim indikatorima objaviti tokom 2022. godine.

12. Podaci o izloženosti riziku kamatne stope iz pozicija kojima se ne trguje

Banka mjeri uticaj rizika kamatne stope na promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige, korišćenjem standardizovanog kamatnog šoka, na bazi koga se utvrđuje i potreban kapital za rizik kamatne stope. Na osnovu redovnih gap i ratio analiza i izrade stresnih scenarija, stručne službe Banke prate kamatno osjetljive pozicije i preduzimaju korake na kreiranju strukture kamatonosne aktive i pasive u okviru određenih limita.

13. Podaci o izloženosti pozicijama sekjuritizacije

Banka ne obavlja poslove sekjuritizacije, pa stoga ne objavljuje informacije o takvim izloženostima.

14. Podaci u vezi politike primanja

Politika primanja propisuje osnovne principe, pravila i postupke za utvrđivanje kategorija zaposlenih koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije i način izvještavanja CBCG u vezi sa tim primanjima. Nadalje, politika primanja definiše fiksni i varijabilni dio zarade svih zaposlenih, uključujući zaposlene koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije. Prianja se definišu kao sva primanja u bruto iznosu u novcu, stvarima ili pravima, koje kreditna institucija isplaćuje zaposlenom, a obuhvataju i indirektna plaćanja u novcu, stvarima ili pravima, koje zaposlenom u kreditnoj instituciji isplaćuje matično društvo kreditne institucije ili društva koja su povezana sa kreditnom institucijom.

Krajem 2021. godine Banka je usvojila Politiku primanja u skladu sa zahtjevima nove regulative. Ova Politika je stupila na snagu 01.01.2022. godine.

15. Podaci o koeficijentu finansijskog leveridža

Banka će podatke o koeficijentu finansijskog leveridža javno objelodaniti tokom 2022. godine.

16. Podaci u vezi zahtjeva za likvidnošću

Rizik likvidnosti je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke koji proizlazi iz nesposobnosti Banke da izvrši svoje dospelje obaveze bez snošenja neprihvatljivih gubitaka. Dakle, rizik likvidnosti se definiše kao rizik da banka neće moći obezbijediti dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili rizik da će banka za izmirenje obaveza morati obezbjeđivati novčana sredstva uz troškove koji su veći od uobičajenih. Prema tome, rizik likvidnosti se može kategorizovati u sljedeće pod-kategorije:

- rizik likvidnosti izvora finansiranja
- tržišni rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti izvora finansiranja predstavlja nemogućnost obnavljanja postojećih izvora sredstava i/ili prikupljanja novih izvora u kratkom roku, po prihvatljivoj cijeni (postojeći depoziti se neće obnoviti, novi (svježi) izvor finansiranja se ne može pribaviti, ili ako može, trošak pribavljanja je po cijeni koja je nepovoljnija i s.). Najznačajnija potkategorija rizika likvidnosti izvora finansiranja jeste strukturni rizik likvidnosti, a koji nastaje uslijed značajne ročne neusklađenosti aktive i pasive Banke, odnosno njenih budućih priliva i odliva. Posljedica je neodgovarajuće politike ročne transformacije sredstava.

Tržišni rizik likvidnosti predstavlja nemogućnost pretvaranja određenih oblika aktive u likvidna sredstva (gotovinu) na finansijskom tržištu brzo, lako i uz minimalne gubitke u vrijednosti. Dakle, tržišni rizik likvidnosti predstavlja rizik nemogućnosti prodaje finansijskih instrumenata po prihvatljivoj cijeni i u potrebnom roku. Otežano konvertovanje aktive u gotovinu može biti posljedica kako eksternih (sistemskih) faktora rizika kao što je npr. nedovoljna dubina tj. likvidnost tržišta, tako i internih faktora vezanih za samu Banku (npr. nelikvidna aktiva u porfoliju Banke).

Banka razmatra sve ključne izvore rizika likvidnosti kojima bi mogla biti izložena: rizik gubitka finansiranja od strane stanovništva i pravnih lica, intradnevni rizik likvidnosti, rizik koncentracije izvora finansiranja (diversifikacija izvora finansiranja), valutni rizik likvidnosti, tržišni rizik likvidnosti, rizik likvidnosti vanbilansnih pozicija i s. Svi detalji u vezi sa ključnim izvorima rizika likvidnosti su dati u posebnom internom aktu Banke — Metodologija za postupak procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP).

Mjerenje rizika likvidnosti je ključna aktivnost za adekvatno upravljanje ovom vrstom rizika. Banka u mjerenju i procjeni rizika likvidnosti primjenjuje sledeće tehnike, u zavisnosti da li je riječ o kratkoročnoj ili dugoročnoj likvidnosti:

- Pokazatelj likvidnosti (dnevna i dekadna likvidnost)
- LCR (Pokazatelj likvidne pokrivenosti, eng. „Liquidity Coverage Ratio“)
- NSFR (Zahtjev za neto stabilnim izvorima finansiranja, eng. „Net Stable Funding Ratio“)
- Ostali pokazatelji:
 - Gep likvidnosti (ročna uskladenost i gep analiza)
 - Koncentracija izvora finansiranja
- Stres testiranje
- Druge tehnike

Detalji u vezi sa navedenim tehnikama su bliže definisani posebnim internim aktima Banke — Metodologija za postupak procjene adekvatnosti likvidnosti i Procedura za upravljanje rizikom likvidnosti.

U skladu sa Politikom upravljanja rizikom likvidnosti, ALCO prati regulatorne i interne limite, ostvarenje ciljeva definisanim Politikom, kao i planiranih ciljeva definisanih Budžetom Banke, analizira kreditni portfolio i vanbilansne izloženosti, analizira potencijalne kreditne linije.

Kada se identifikuje da je Banka izložena riziku likvidnosti, ALCO daje preporuke za ublažavanje efekata ovog rizika Upravnom odboru i Odboru za rizike Banke.

ALCO se sastaje najmanje jednom mjesečno, kako bi pratili i analizirali rizik likvidnosti.

Služba upravljanja sredstvima upravlja operativnom likvidnošću, i na dnevnoj mjeri prati i upravlja rizikom likvidnosti, što minimalno podrazumijeva sledeće: mjerenje i praćenje pokazatelja likvidnosti na bazi regulatorni utvrđenih limita, priliva i odliva novčanih sredstava, mjerenje i praćenje koncentracije depozita i drugih izvora sredstava po ročnosti i po klijentima, praćenje ročne strukture aktive i pasive zbirno u svim valutama (denominovano u EUR).

Služba upravljanja sredstvima priprema informacije za Upravu Banke o raspoloživim likvidnim novčanim sredstvima, kao i o najavljenim potrebama za likvidnim sredstvima. Izvještaj o likvidnosti Banke se dostavlja ALCO, Upravnom odboru i Odboru za rizike.

17. Podaci o primjeni IRB pristupa na kreditni rizik

Banka će podatke o primjeni IRB pristupa na kreditni rizik javno objelodaniti tokom 2022. godine.

18. Podaci u vezi primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Banka je propisala sljedeća interna akta kojima se rukovodi kod ublažavanja kreditnog rizika, i to:

- Smjernice kojima se propisuju vrste i tehnike ublažavanja kreditnog rizika
- Politika upravljanja kolateralima
- Katalog kolaterala

Banka, za potrebe ublažavanja kreditnog rizika, koristi sljedeće vrste kreditne zaštite tj. tehnike ublažavanja kreditnog rizika:

- materijalnu kreditnu zaštitu kojom se smanjenje kreditnog rizika obezbjeđuje pravom Banke da u slučaju neispunjavanja obaveza ili nastanka drugog ugovorenog kreditnog događaja koji se odnosi na drugu ugovornu stranu (klijenta dužnika) unovči ili ostvari prenos, prisvajanje ili zadržavanje određene imovine ili novčanog iznosa, ili smanji iznos izloženosti na iznos razlike između iznosa izloženosti i iznosa potraživanja Banke po osnovu kreditne zaštite,
- nematerijalnu kreditnu zaštitu kojom se smanjenje kreditnog rizika obezbjeđuje obavezivanjem treće

strane na plaćanje određenog iznosa u slučaju neispunjavanja obaveza od strane dužnika ili nastanka nekog drugog ugovorenog kreditnog događaja.

Pri svakom odobravanju kredita ili sa kreditom izjednačenog plasmana treba ocjenjivati koja vrsta kreditne zaštite – obezbjeđenja je najpovoljnija za Banku.

Prilikom uzimanja instrumenata obezbjeđenja Banka posebno vodi brigu o aspektu njihove likvidnosti, odnosno brzini realizacije naplate u slučaju da se instrumenti naplate moraju koristiti.

Prema likvidnosti instrumenti obezbjeđenja potraživanja dijele se na:

- visoko likvidne instrumente obezbjeđenja: depoziti, neopoziva garancija prvoklasne Banke, jemstvo Budžeta Republike Crne Gore, garancija opština i državnih fondova,
- likvidne instrumente obezbjeđenja: hartije od vrijednosti,
- prihvatljivi instrumenti obezbjeđenja: hipoteka na nepokretnoj imovini, zaloga na pokretnoj imovini, korporativno jemstvo, lično jemstvo.

Obezbjeđenje kredita se može odnositi na bilo koja pogodna sredstva (u aktivi), kojima zajmotražilac raspolaže kao specifičnom zalogom, radi obezbjeđenja vraćanja kredita.

Instrumenti materijalne kreditne zaštite mogu biti:

- a) Bilansno netiranje
- b) Finansijski kolateral
- c) Ostali instrumenti materijalne kreditne zaštite u vidu:
 - gotovine deponovane kod trećeg lica;
 - polisa životnog osiguranja i sl. kao i
- d) Materijalna imovina

Osnovni cilj pribavljanja instrumenata materijalne kreditne zaštite jeste da Banka realizacijom pribavljenih instrumenata aktivira iste u slučaju da dužnik počne sa značajnim kašnjenjem u izvršavanju obaveza, u slučaju stečaja ili likvidacije, kao i u svim slučajevima kad je ugrožena kreditna sposobnost dužnika.

Instrumenti materijalne kreditne zaštite koje Banka primjenjuje su sredstva obezbjeđenja u obliku finansijskog kolaterala i materijalna imovina (nepokretnosti i pokretna imovina), koja je dovoljno likvidna, a vrijednost imovine je stabilna tokom vremena i pruža dovoljnu sigurnost tokom vremena po pitanju postignutog nivoa kreditne zaštite.

Banka, je zavisnosti od proizvoda, ročnosti kredita i iznosa, Katalogom proizvoda po poslovima plasmana i depozita, propisala potrebno životno osiguranje i/ili osiguranje nepokretnosti ili pokretnosti, koje služe kao sredstvo obezbjeđenja po kreditnom potraživanju.

Banka je Katalogom kolaterala definisala instrumente osiguranja naplate — nepokretnosti i pokretna imovina kao kolateral, kao i minimum uslova koji je neophodno ispuniti da bi kolateral bio adekvatan i priznat. Navedena interna akta treba da omogućće standardizaciju procesa.

Kao pružaoce nematerijalne kreditne zaštite Banka priznaje subjekte:

- centralne vlade i centralne banke,
- jedinice regionalne i lokalne samouprave,
- multilateralne razvojne banke,
- međunarodne razvojne banke kojima se u skladu sa OAK dodjeljuje ponder od 0%,
- institucije i finansijske institucije, čija se izloženost tretira kao izloženost prema institucijama u skladu sa OAK,
- privredna društva, uključujući i matična društva, zavisna društva i pridružena privredna društva kreditne institucije ako imaju kreditnu procjenu ECAI.

Instrumenti nematerijalne kreditne zaštite koji Banka primjenjuje za ublažavanje kreditnog rizika su:

- Garancije i

- Jemstva.

Banka priznaje garancije i jemstva kao instrument nematerijalne kreditne zaštite samo ukoliko je strana koja pruža zaštitu dovoljno pouzdana, a ugovor o zaštiti je sprovodiv u svim pravnim sistemima u kojima Banka posluje i pruža odgovarajuću sigurnost po pitanju nivoa postignute kreditne zaštite.

19. Podaci u vezi primjene naprednih pristupa za operativni rizik

Banka koristi jednostavan pristup za obračun potrebnog kapitala za operativni rizik, pa stoga ne objavljuje podatke.

20. Podaci u vezi primjene internih modela za tržišni rizik

Banka će podatke u vezi primjene internih modela za tržišni rizik javno objelodaniti tokom 2022. godine.